

RLS és egyéb alsó végtagi mozgásmegnyilvánulások

Faludi Béla

Alvásdiagnosztikai és
Terápiás Laboratórium
Neurológiai Klinika
PTE KK, Pécs

Motoros esemény

Gyakoriság (felnőttkori)

Parasomniák

NonREM

Zavart ébredés

2.9-4.2%

Night terror

2.2%

Alvajárás

1-4%

REM

Nightmere

2-8%

Alvási paralízis

6.2%

REM magatartászavar

2%

Epilepszia

Alvásfüggő mozgászavarok

PLMD (periodikus végtag-mozgászavar)

3-5%

Bruxizmus

8-31%

Éjszakai lábikragörcs

50-60%

Jaktáció

nincs adat

Egyéb

Elalvási mioklónusok	70%
Alvás alatti beszéd	4%
Benignus mioklónusok	nincs adat
Pszichogén nem epilepsziás rosszullét	0.00002-0.00033%
Éjszakai pánikzavar	
Alvásfüggő légzészavarok	2-5%
GERD	8-21%
Narkolepszia	0.03-0.05%
Enuresis nocturna	0.5%
Mioklónusok	
excesssiv fragmentált mioklónus	nincs adat
Propriospinalis mioklónus	nincs adat
Ritmikus mozgászavarok (elalvás során)	nincs adat
akatízia	6.3%
(schizophreniában)	

Mozgásmegnyilvánulások típusai:

izomgörcsök

mioklónusok

ritmikus mozgások

disztoniform mozgások

komplex cselekvéssorok

pánik reakció (vokalizációval)

(+ vegetatív megnyilvánulások)

**"RLS is the most common unknown disease
you have never heard of"**

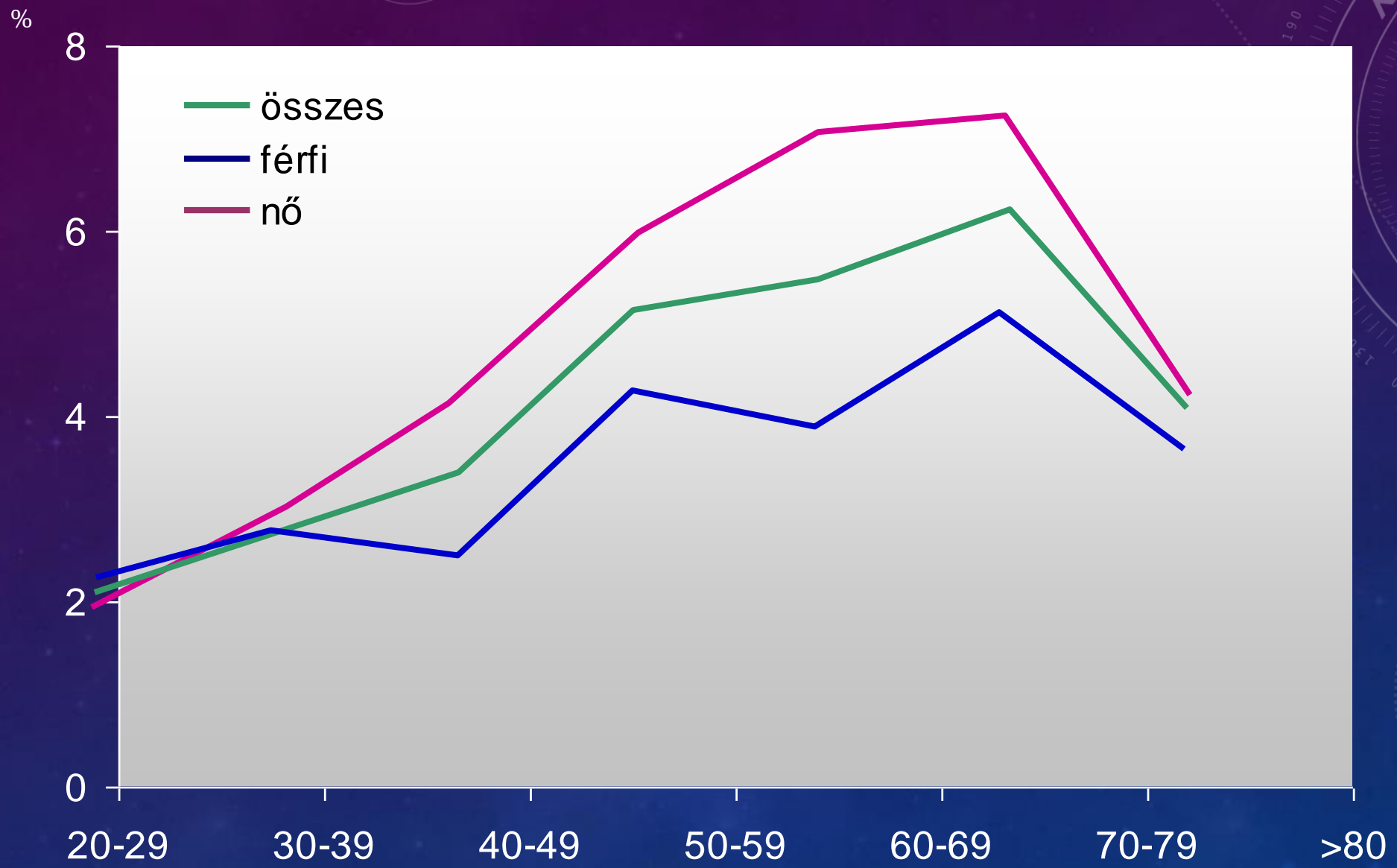
American RLS Foundation

Első leírás: Thomas Willis, 17. század

1672, "restless leg" elnevezés

**Wherefore to some, when being abed they betake themselves
to sleep, presently in the Arms and Legs, leaping and
Contractions of the tendons, and so great a Restlessness and
Tossing of their members ensue, that the diseased are no more
able to sleep, than if they were in a Place of greatest torture"**

T. Willis

Jellemzők:

Dizesztéziák (főként alsó végtagon, de 20-30%-ban felsőkön is, Mozgáskényszer kíséri)

Mozgásra oldódik (rázás, egyhelyben járás, sétálás, ütögetés, stb.)

Nyugalomban fokozódik

DE: Cirkadián pattern: este – éjjel súlyosabb.

Társuló állapotok:

**PLMD: repetitív, stereotíp mozgások, 4-90 sec intervallum
Non-REM alatt (1-2 std.)
Főként alsó végtagon**

70-90%-ban PLMD és RLS együtt jár

Differenciáldiagnosztika

Idiopátiás forma

Szekunder formák (vasanyagcsere zavarához köthető):

Terhesség (11-27%)

Vas és folsav-hiány (43%)

Veseelégtelenség (end-stage) (20-70%)

Gasztektómia (30%?)

Perifériás neuropátia

Arthrosis

Varikózus vénák

Elalvási mioklonusok

UARS, OSAS

Neuroleptikum indukált akatízia

Rheumatoid arthritis (25-40%)

Intermittáló klaudikáció

REM magatartászavar

Alvásfüggő epilepsziák

PLMD gyakoribb egyes neurológiai betegségekben:

Dopa-responsive disztónia

Huntington

Parkinson

Stiff-man sy.

Myelopáthiák

Elalvási mioklónus (hypnic jerk)

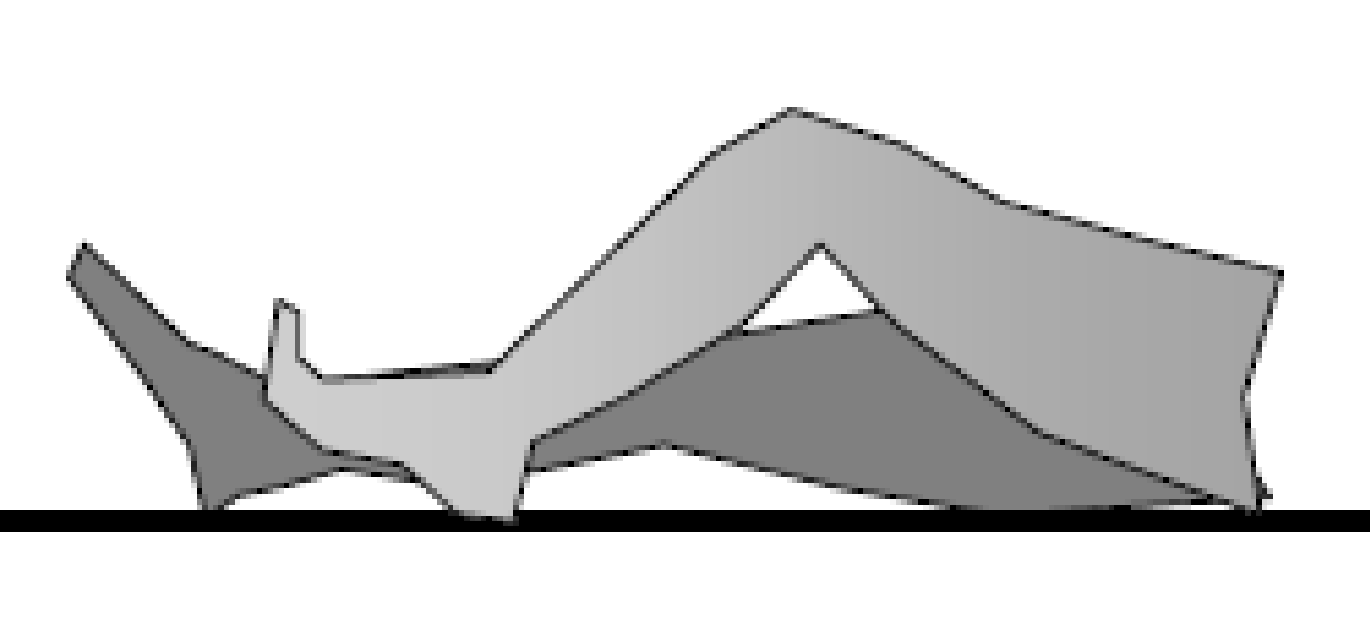
Gyakoriság: akár 70%
Közvetlenül az elalvás előtt
Zuhanás, álomszerű élmény kíséri
Ok ismeretlen
Benignus jelenség, De: elalvási inszomnia
Kávé, stressz, elalvást megelőző fizikai aktivitás fokozza

Propriospinális mioklónus

Elalvás-ébrenlét határán
Akaratlan, alsó végtagi flexiós mozgások
Spinális eredet, de organikus háttér csak 7%-ban
Jelenlegi álláspont: Többségében funkcionális

Alvás alatti izomgörcsök

Alvás alatt, általában a hajnali időszakban
Vádliban
Fájdalmas
Ébresztő inger
Primer: oka ismeretlen

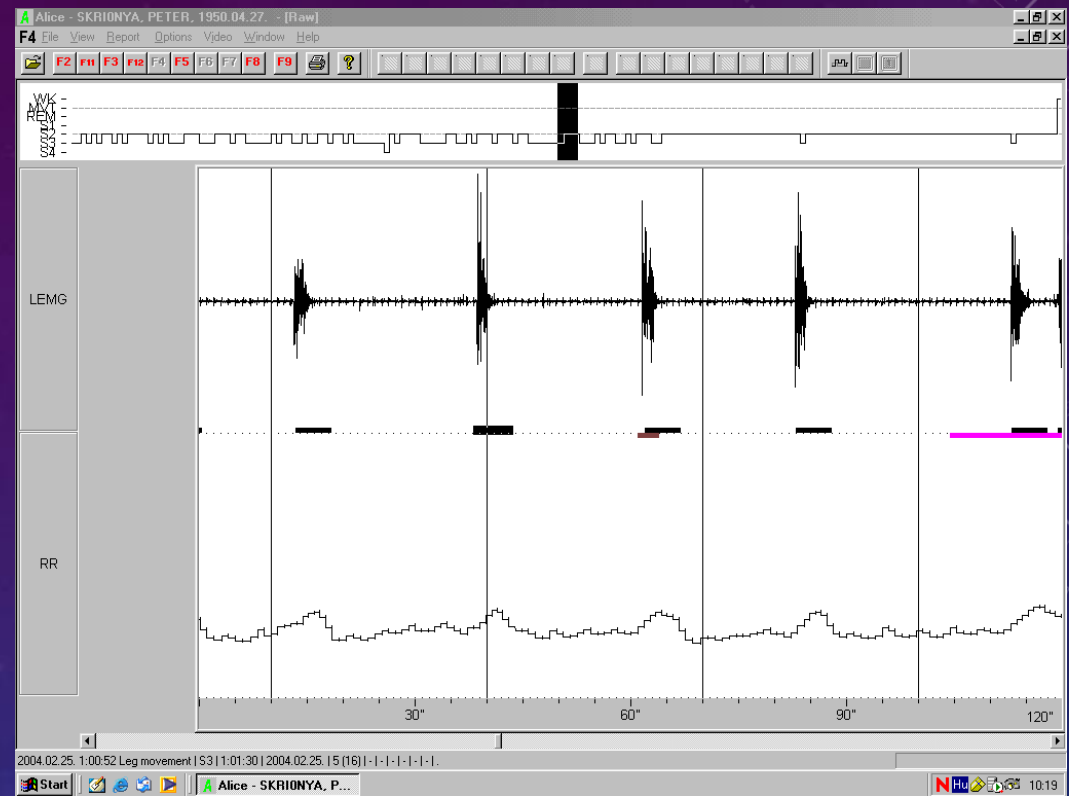
The AASM Manual for the Scoring of Sleep and Associated Events

Rules, Terminology and Technique

CONRAD IBER, MD, SONIA ANCOLI-ISRAEL, PhD, ANDREW L. CHESSON JR., MD AND
STUART F. QUAN, MD FOR THE AMERICAN ACADEMY OF SLEEP MEDICINE

AMERICAN ACADEMY OF SLEEP MEDICINE, WESTCHESTER, IL

B. The following rules define a PLM series:

- 1) The minimum number of consecutive LM events needed to define a PLM series is 4 LMs.
- 2) The minimum period length between LMs (defined as the time between onsets of consecutive LMs) to include them as part of a PLM series is 5 seconds.
- 3) The maximum period length between LMs (defined as the time between onsets of consecutive LMs) to include them as part of a PLM series is 90 sec.
- 4) Leg movements on 2 different legs separated by less than 5 seconds between movement onsets are counted as a single leg movement.

Notes:

1. An LM should not be scored if it occurs during a period from 0.5 seconds preceding an apnea or hypopnea to 0.5 seconds following an apnea or hypopnea.

Okok:

Idiopátiás

Diabetes mellitus

Vashiány

Gerincvelői károsodás

Alvási apnoe

Narkolepszia

Urémia

Egyes gyógyszerek

**Neuroleptikumok,
Antidopminergiás szerek
Triciklusos antidepresszánsok**

Szedatív gyógyszerek megvonása

Benzodiazepinek

Eredet:

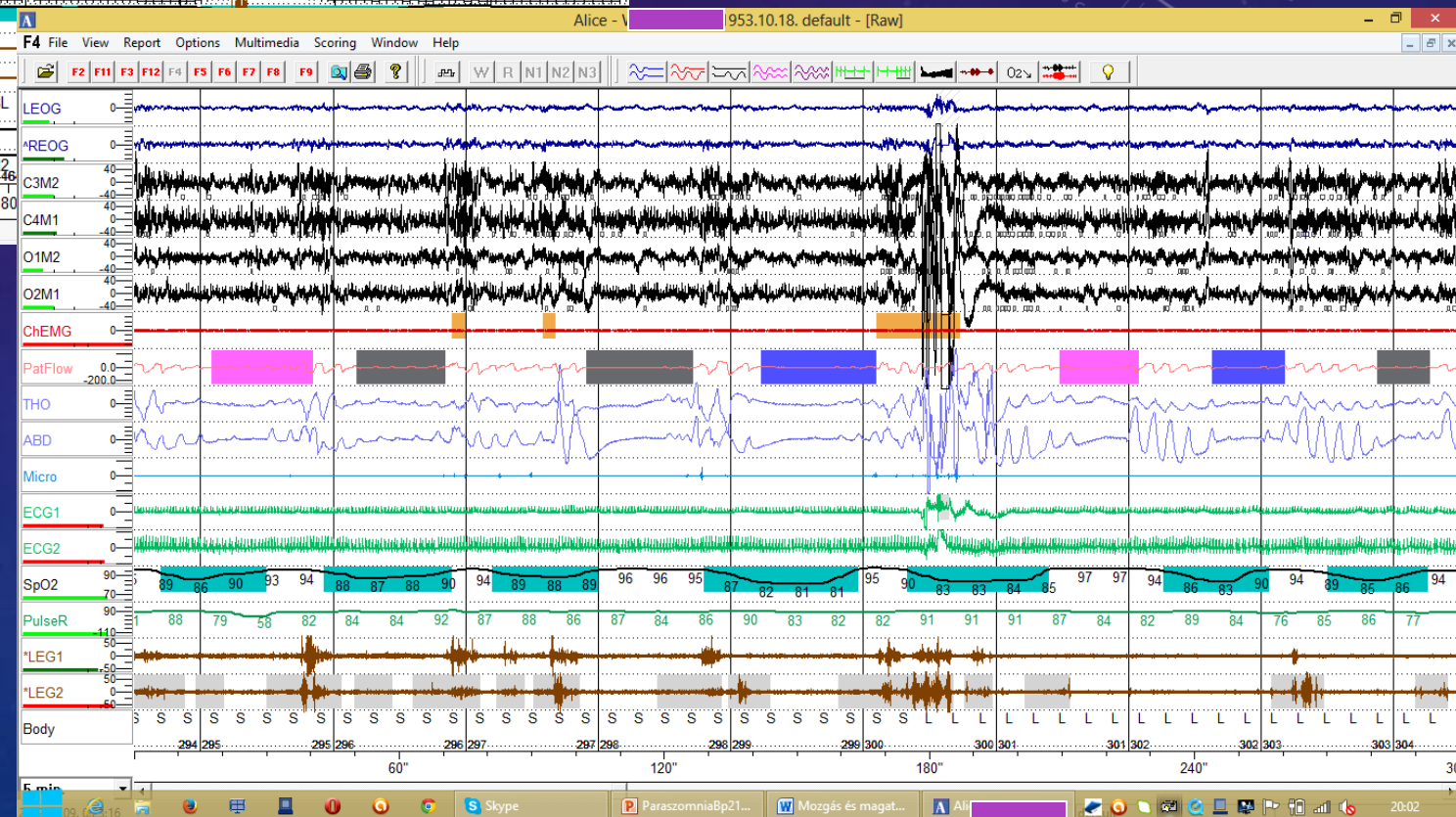
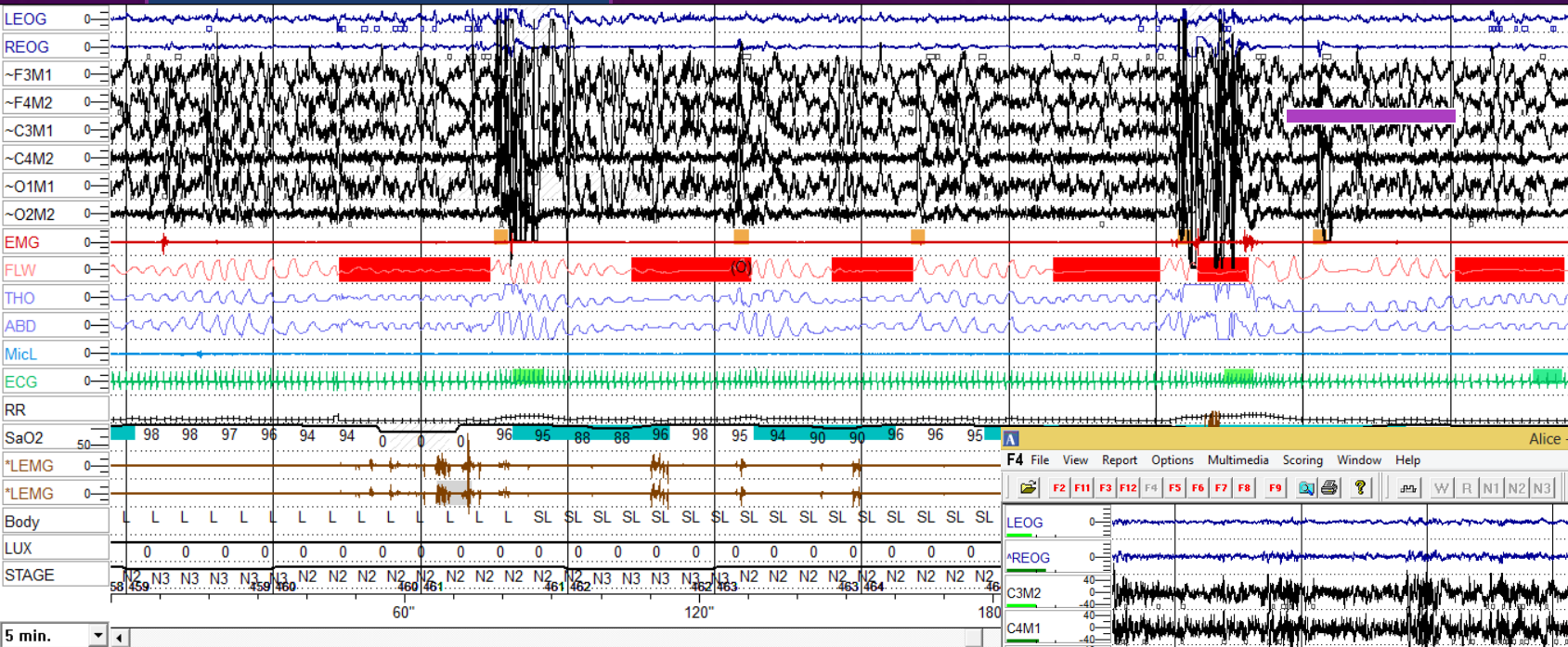
Primer alvásfüggő elemi mozgások

**Nem mozgászavar jellegű (alvás)betegséget kísérő
mozgásmegnyilvánulás**

Szabályozási elégtelenség

OA , CA és mozgások:

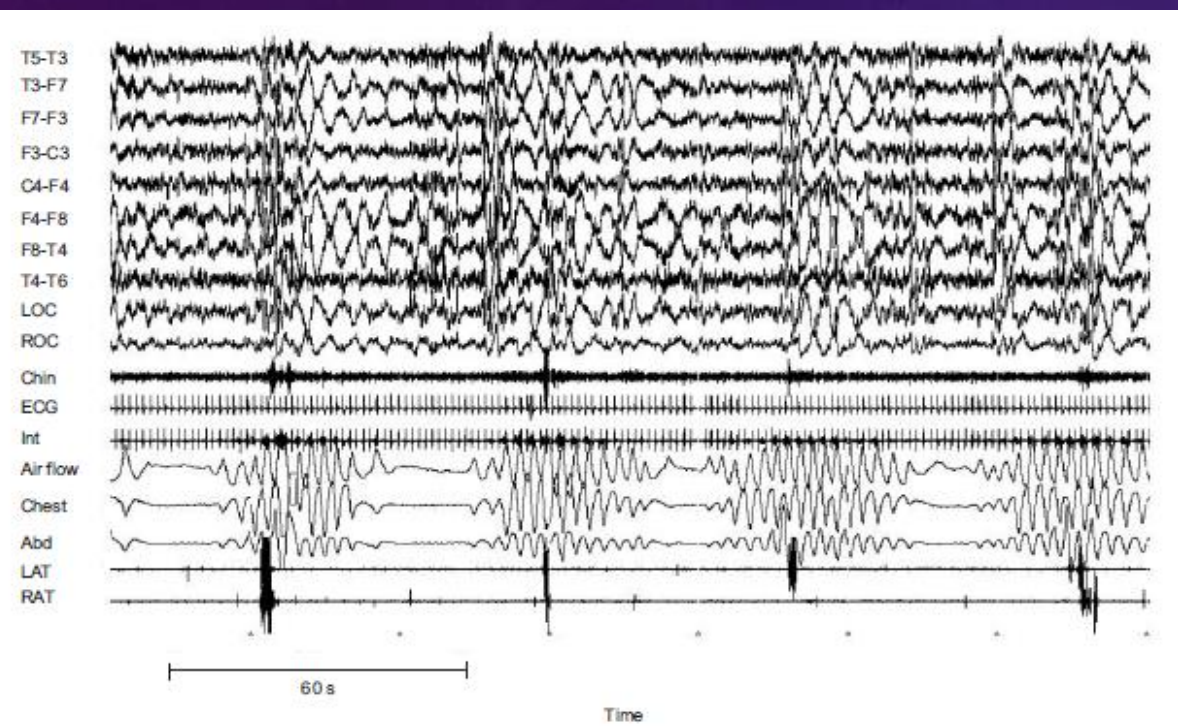

CASE STUDY

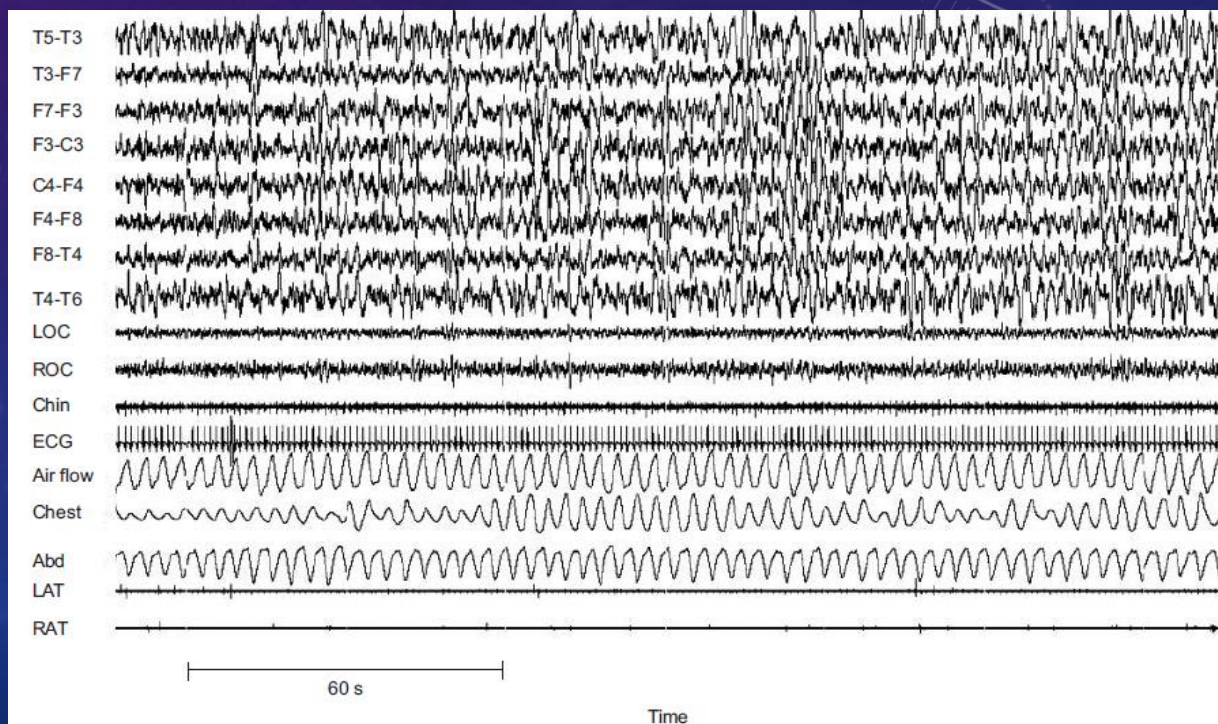
Periodic leg movements in Cheyne–Stokes respiration

M. Manconi*, G. Vitale#, R. Ferri[†], M. Zucconi* and L. Ferini-St

Repeated polysomnographic studies demonstrated a clear synchronisation between PLMS and hyperventilation episodes, and the complete recovery of CSR, sleep quality and PLMS during nocturnal ventilation. In the same patient, pharmacological treatment with a dopamine agonist was ineffective on both PLMS and CSR.

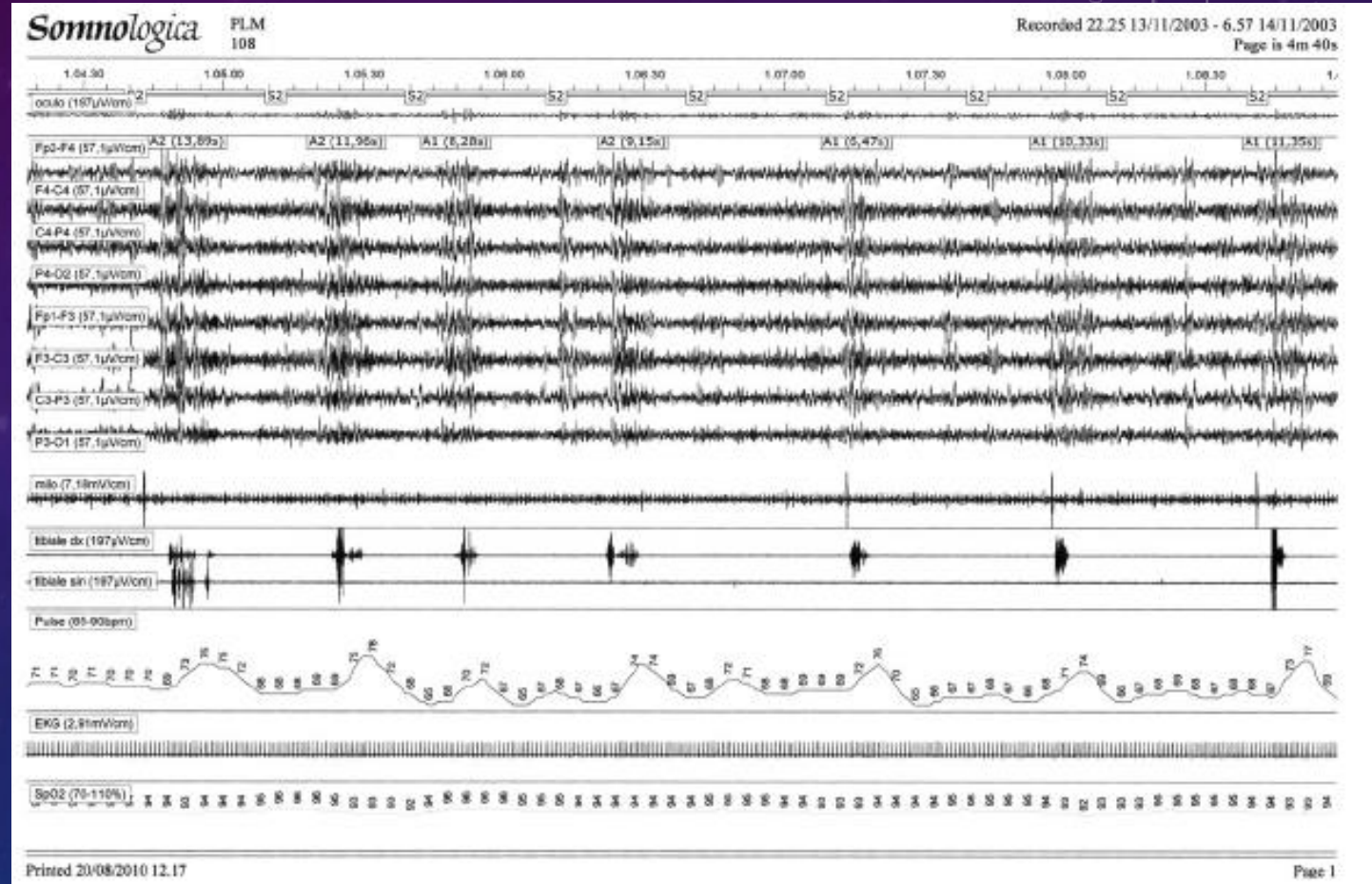
Pramipexol

PAP

A mikroébredések szintjei: EEG-s Magatartási / mozgási Vegetatív

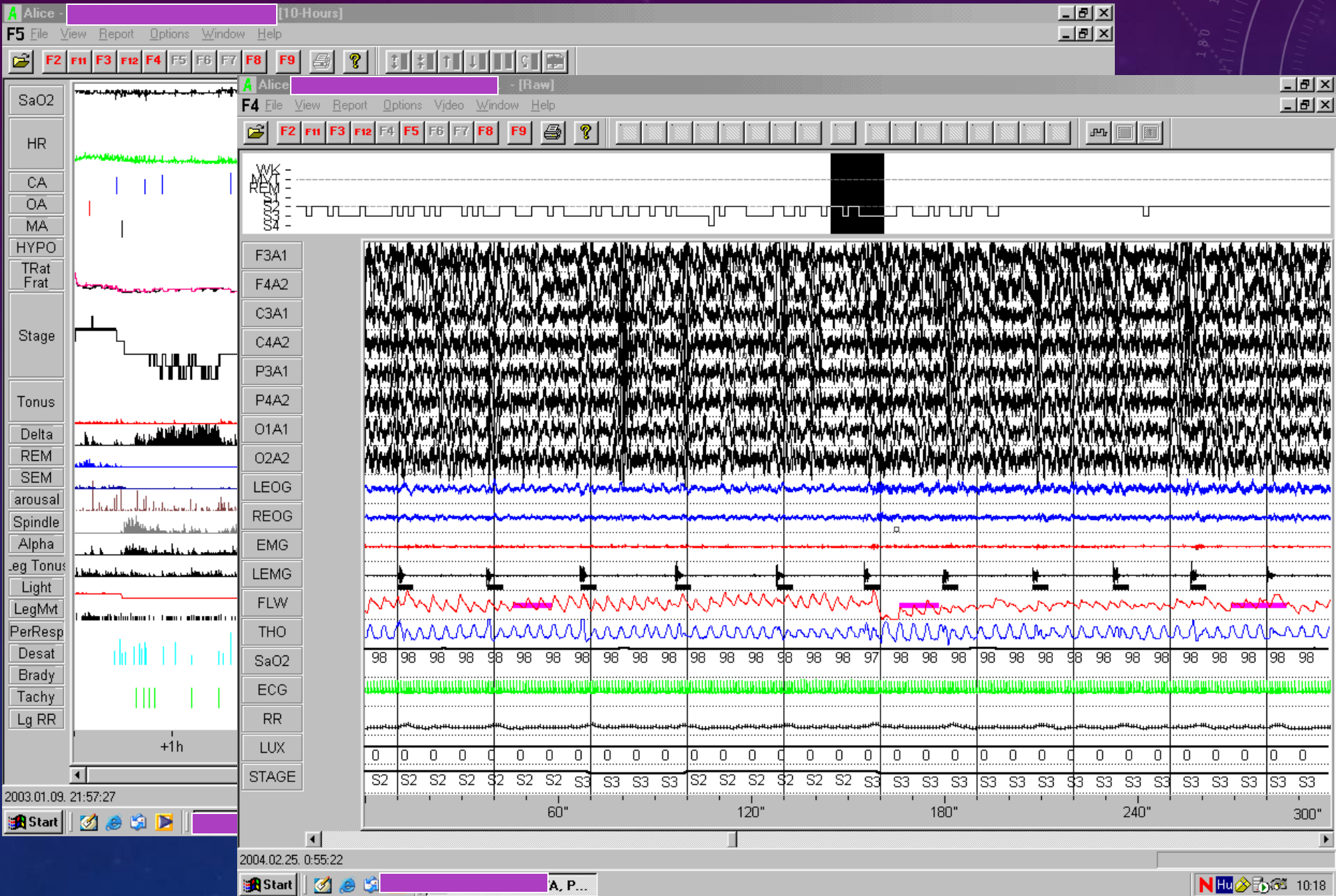

OA, CA, CSB: Mikroébredés része

Szekunder formák (SDB) – alapteregség megoldása

RLS-PLMD

PLM REM-ben

Neuropsychiatric Disease and Treatment

Dovepress

open access to scientific and medical research

Open Access Full Text Article

ORIGINAL RESEARCH

Periodic limb movements during REM sleep in multiple sclerosis: a previously undescribed entity

PLM Non-REM-ben és REM-ben:

Gerincvelő károsodás

- SM
- Vaszkuláris eredet
- Cervikális spondilózis

Klinikum és PSG

- Mint típusos PLMS-ben
- Kivétel: hiányzik a REM alatti szuppresszió

RLS / PLMD SM-ben 4x gyakoribb

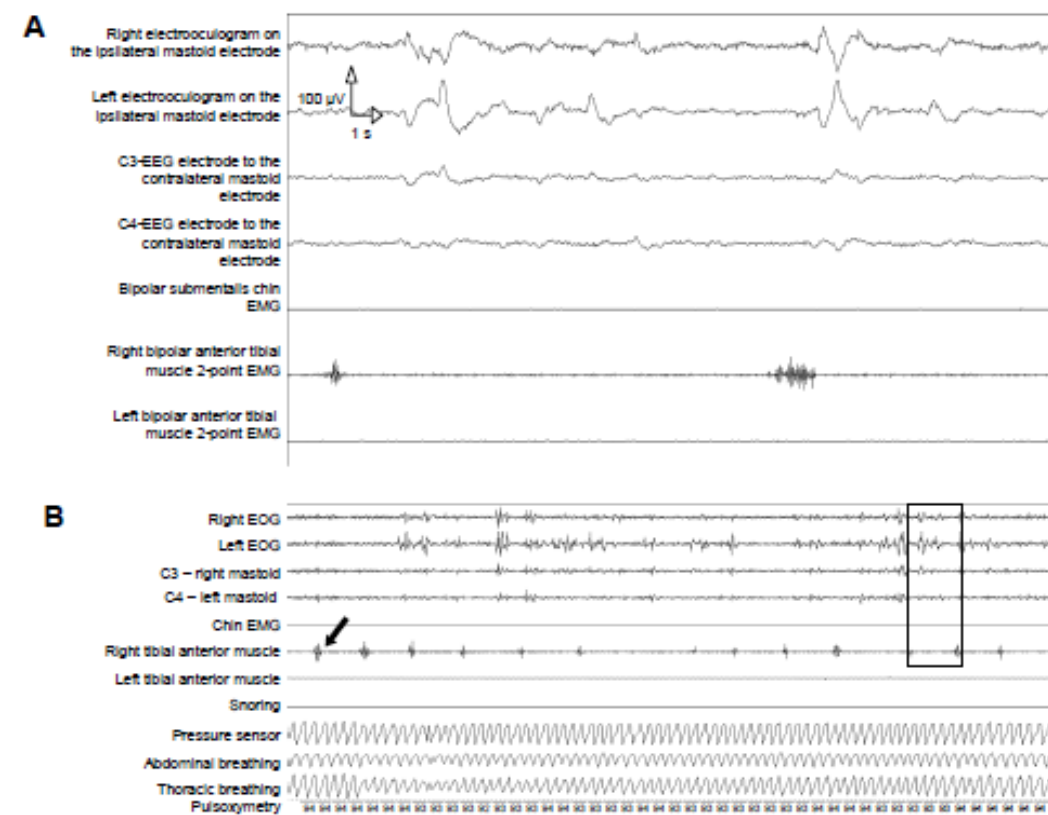

Figure 1 Typical examples of PLM during REM sleep.

Notes: (A) Example of PLMs during REM sleep in a 30-second polysomnographic epoch. (B) The same polysomnography with ten 30-second epochs showing PLM during REM.

Abbreviations: PLM, periodic limb movement; REM, rapid eye movement; EEG, electroencephalography; EMG, electromyogram; EOG, electrooculogram.

PLM Narkolepsiában

PLM jelen van narkolepsiában is

Gyakoribb a HLA DQB1*0602 pozitív esetekben (NT1)

Kevésbé gyakori a HLA DQB1*0602 negatív NT1-ben

Non-REM-ben és REM-ben is jelentkezik

Patofiziológia:

PLM: Dopaminerg diszfunkció

Narkolepsiában is hatásosak a dopaminerg agonisták a PLM-re

Hypocretin neuronok proiciálnak dopaminergias magcsoportokra

Neurology. 2002 Dec 24;59(12):1889-94.

Periodic leg movements in REM sleep behavior disorder and related autonomic and EEG activation.

Fantini ML¹, Michaud M, Gosselin N, Lavigne G, Montplaisir J.

⊖ Author information

¹Centre d'étude du sommeil et des rythmes biologiques, Hôpital du Sacré-Coeur de Montréal, Québec, Canada.

RESULTS: Twenty-eight (70%) of 40 patients with RBD showed a PLMS index greater than 10. No between-group differences were found in sleep architecture or indexes of PLMW and PLMS during non-REM sleep, but a trend for a higher PLMS index during REM sleep was found in patients with RBD. PLM mean duration and interval in the two conditions were similar. A transient tachycardia followed by a bradycardia was observed in close association with every PLMS in both groups, but the amplitude of the cardiac activation was significantly reduced in patients with RBD. In addition, significantly fewer PLMS were associated with microarousal in this condition.

CONCLUSIONS: Periodic leg movements are very common in idiopathic RBD, occurring in all stages of sleep, especially during REM sleep. In idiopathic RBD, the reduction of cardiac and EEG activation associated with PLMS suggests the presence of an impaired autonomic and cortical reactivity to internal stimuli.

RBD narkolepsziában

1-es típusú narkolepszia (NT1)

Narkolepszia és kataplexia

HLA DQB1*0602

RBD: 72%

2-es típusú narkolepszia (NT2)

Narkolepszia kataplexia nélkül

RBD: 14%

REM magatartászavar: Narkolepszia vs. Neurodegeneratív folyamat

Narkolepszia:

ICD2 (3) kritériumoknak megfelel

Nincs agytörzsi károsodás

Nincs egyéb, neurodegeneratív folyamat következtében kialakult jel

Hypocretin / Orexin hiány

Nem előzi meg a klasszikus narkolepszia tüneteket

Mozgások REM-ben és Non-REM-ben is

Fiatalabb korban kezdődik

Sérülések ritkák

Neurodegeneratív eredet:

ICD2 (3) kritériumoknak megfelel

Idiopátiás RBD-e többsége neurodegeneratív eredetű

Korai „előjelző”

REM – on neuronok károsodása a degeneratív folyamat miatt

Mozgástöbblet csak REM-ben

Idős kori kezdet (klinikum)

Sérülések gyakoriak

Az RDB patofiziológiája narkolepsziában

Hipokretin / Orexin neuronok – Hypothalamus

Aktiv: Ébrenlét, csökken: Non-REM, megszűnik: REM

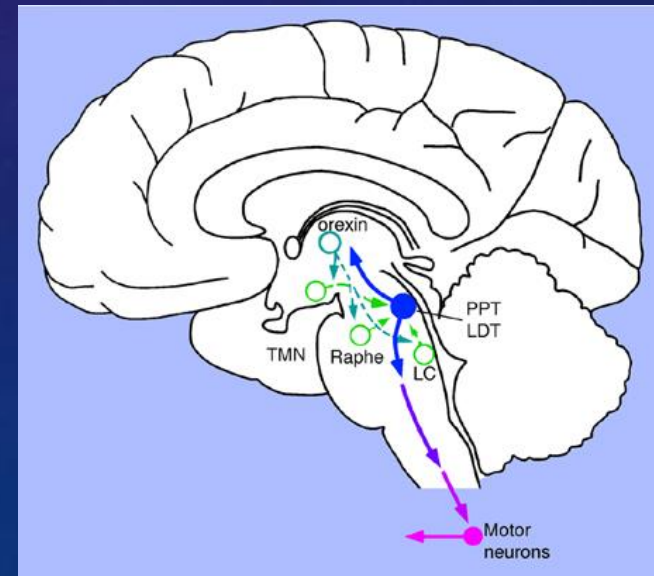
Hypocretin: REM flip-flop kapcsoló stabilizálás – REM onset és atónia modulálása

REM-Off neuronok károsodása: So-REM, Cataplexia, Alvási paralízis

REM-On neuronok egy részére serkentő
REM without atonia, RBD

Szerepe az alvás ébrenlét ciklus
stabilizálásában
(projekciók a „wake –active”
Neuronokra - agytörzs)

A Hypocretin neuronok proiciálnak a
gerincvelői motoneuronokra

Számos elemi mozgásmegnyilvánulás

Különböző eredet

Megfelelő kivizsgálás: PSG jelentősége

**Amennyiben lehetséges: alapteregség
kezelése**

PLMD: DA-erg agonista szerek